

Ἡ συμβολὴ τῶν γυναικῶν στὴν ἐπανάσταση τοῦ 1821

Λένε ὅτι ἡ ἱστορία αὐτοῦ τοῦ τόπου εἶναι ἡ πιὸ ὠραία ἱστορία τοῦ κόσμου. Γιατί ἄραγε νὰ εἶναι ἡ πιὸ ὠραία; Μήπως γιὰ τὴν μεγαλωσύνη της; Μήπως γιατί ἄρχισε ἀπὸ τὰ βάθη τῶν αἰώνων καὶ ἐξακολουθεῖ μέχρι σήμερα, ἢ μήπως γιατί αὐτοὶ ποὺ τὴν ἐγγραψαν μὲ τὸ αἷμα τους εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν ἦσαν ὑπεράνθρωποι; Ὁχι, αὐτὴ τὴν ἱστορία τὴν ἐγγραψαν ἀπλοὶ ἄνθρωποι, ποὺ μὲ τὴν ὀρθὴ σκέψη καὶ τὴν γενναία ψυχὴ τους, ἔκαναν τοὺς ἀγῶνες τοῦ ἔθνους σκοπὸ τῆς

ζωῆς τους καὶ σ' αὐτοὺς ἔδωσαν τὰ πάντα, καὶ τὴν ζωὴ τους ἀκόμα. Καὶ αὐτοὶ οἱ ἀπλοὶ ἄνθρωποι δὲν ἦσαν μόνο ἄνδρες, διότι ἡ ἱστορία ἀναφέρει μὲ ἀμέτρητα παραδείγματα ὅτι τὸ προνόμιο τοῦ ἀγωνιστοῦ δὲν τὸ εἶχαν μόνο οἱ ἄνδρες ἀλλὰ καὶ οἱ γυναῖκες.

— Ἔτσι στὴν ἀρχαία Σπάρτη οἱ γυναῖκες παραδίδοντας στὸν ἄνδρα τους ἢ εἰς τὸν μεγαλύτερό τους γιὸ τὴν ἀσπίδα, τὴν στιγμή ποὺ ἔφευγαν γιὰ τὸν πόλεμο, τοὺς ἔλεγαν: « ἦ τὰν ἢ ἐπὶ τὰς » ποὺ σημαίνει: ἢ θὰ τὴν φέρῃς πίσω νικητῆς ἢ θὰ σέ φέρουν πάνω σ' αὐτὴ νεκρὸ.

Σκληρὰ λόγια γιὰ γυναῖκες· πόσο μεγάλη ὁμως σέ ἔννοια, ἐφ' ὅσον δείχνουν τὴν ἀπόφαση τῶν γυναικῶν τῆς Σπάρτης νὰ συμβάλλουν στὴ νίκη τῶν δικῶν τους κατὰ τὸν ἐχθρῶν τους.

— Κατὰ τὸ 1821, στὸν μεγάλο ξεσηκωμὸ τοῦ Γένους κατὰ τοῦ βαρβάρου κατακτητοῦ ποὺ ἦρθε ἀπὸ τὰ βάθη τῆς Ἀσίας νὰ μολύνῃ μὲ τὴν βρώμικη παρουσία του τὸν ἱερό τοῦτο τόπο, ἡ Ἑλληνίδα γυναῖκα εἶναι καὶ πάλι παρούσα, ἔτοιμη νὰ προσφέρῃ τὰ πάντα στὸν ἀγῶνα τοῦ ἔθνους. Ἀμέτρητες εἶναι οἱ ὑπηρεσίες ποὺ προσέφεραν οἱ Ἑλληνίδες στὸν ἱερό τοῦτο ἀγῶνα.

Γενναῖα ἐπολέμησαν στὸ Σούλι καὶ μὲ τὴν αὐτοθυσία τους στὸ χορὸ τοῦ Ζαλόγγου ἐγγραψαν μία ἀπὸ τίς ὠραιότερες σελίδες τῆς ἱστορίας. Μ' αὐταπάρνησι ἐπίσης ἐπολέμησαν στὴ Χίο, στὴν μονὴ τῆς Καλλιμασιᾶς, ὅπου ἄφησαν τὴν τελευταία τους πνοὴ μπροστὰ στὸ

μένος τῶν βαρβάρων Τούρκων. Στὴ Μακρυνίτσα τοῦ Πηλίου ἐπολέμησαν ἐπίσης μαζί με τοὺς ἄνδρες καὶ ἔτρεψαν σὲ φυγὴ τοὺς Τούρκους.

Οἱ Μανιάτισσες πού ἐκυνήγησαν μετὰ τὰ δρεπάνια τοὺς Ἀραπάδες τοῦ Μπραϊμη, ὅταν ἐπῆγαν νὰ κάμουν ἀπόβασι στὸ Δηρό. Ἀλλὰ τὸ φωτεινὸ μετέωρο τῆς γυναικείας συμμετοχῆς στὸν ἀγῶνα τοῦ 1821, ἀποτελεῖ ἡ μοναδικὴ Ἰμπουμπουλίνα.

Ἡ μεγάλη αὐτὴ ἡρωίδα τοῦ 1821 ἔδωσε τὰ πάντα γιὰ τὴν λευτεριά τῆς πατρίδος. Ὁ ἄνδρας τῆς πεθαίνοντας τῆς ἄφησε μεγάλη περιουσία. Αὐτὴ τὴν περιουσία τὴν προσέφερε γιὰ τὴν πραγματοποίηση τοῦ ἱεροῦ σκοποῦ τοῦ ἀγῶνος. Ἐναυπήγησε πλοῖα καὶ ἐφοδίαζε μετὰ πολεμοφόδια καὶ τρόφιμα πού ἀγόραζε μετὰ δικά τῆς ἔξοδα τοὺς ἀγωνιζομένους στὴν Πελοπόννησο.

Ἐχασε ἐπίσης τὸν πρεσβύτερο καὶ τὸν μικρότερό τῆς γιὸ καὶ τέλος καὶ αὐτὴ τὴν ζωὴ τῆς.

Ἄλλη ἡρωίδα τῆς ἐπαναστάσεως εἶναι ἡ Μαντῶ Μαυρογένους. Αὐτὴ μόλις ἐκηρύχθη ἡ ἐπανάστασις ἦλθε στὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὴν Τεργέστη καὶ ἐπῆρε μέρος σ'αὐτήν, μετὰ χρήματα πού ἔδωσε στὸν ἀγῶνα ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν προσωπικὴ τῆς συμμετοχὴ σὲ διάφορες μάχες.

Τιμήθηκε ἀπὸ τὸν κυβερνήτη μετὰ τὴν ἐπανάστασι μετὰ τὸ βαθμὸ τοῦ ὑποστρατήγου. Ἀλλὰ ἀπέθανε πτωχὴ.

Ἡ Δόμνα Βισβίλη, ἡ Θρακιώτισσα καπετάνισσα, εἶναι μιὰ ἄλλη γυναικεία μορφή τοῦ ἀγῶνος τοῦ 21. Γυναῖκα τοῦ Ἀντώνη Βισβίλη, πού ἦταν ἓνας ἀπὸ τοὺς ἰδρυτὲς τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας, ἐπῆρε τὴ διοίκησι τοῦ караβιου τους, ὅταν ἐκεῖνος σκοτώθηκε ἀπὸ Τουρκικὸ βόλι στὴν Ἁγία Μαρίνα κοντὰ στὶς Θερμοπύλες. Μετὰ τὸ μπρίκι τῆς μετέφερε παντοῦ πυρομαχικὰ συνεχίζοντας ἔτσι τὸ ἔργο τοῦ ἀνδρός τῆς.

Ἡ Ἐλισάβετ Ὑψηλάντη, ἡ μητέρα τῶν Ὑψηλάντηδων. Ἴσως αὐτὴ νὰ μὴ συμμετέσχε σὲ μάχες ὅπως οἱ ἄλλες, διότι ἔμενε τότε στὴν Ρωσία, ἀλλὰ ἡ προσφορὰ τῆς στὸν ἀγῶνα ἦταν ἐξ ἴσου σημαντικὴ, διότι ἔδωσε τοὺς υἱοὺς τῆς στὸν ἀγῶνα καθὼς καὶ τὴν περιουσίαν τῆς! Γυναῖκες τοῦ ἀγῶνα, γυναῖκες, τοῦ 1821, πόσα σὰς ὀφείλει τὸ Ἔθνος!

Σὲ σὰς πού ἀναφέρουμε παρὰ πάνω, ἀλλὰ καὶ σ'ὄλες ἐκεῖνες τίς ὠραῖες ψυχὲς τῶν ἀνωγύμων γυναικῶν πού προσέφεραν τὰ πάντα στὸν ἀγῶνα, τιμὴ καὶ δόξα ἀνήκει.